

ZÁRSZÓ

Elnöki beszámoló az ELTE TTK HÖK elmúlt két évről

Május 12-én az alakuló küldöttgyűlési ülésen megkezdí munkáját a frissen megválasztott képviselőgárda és új ciklus veszi kezdetét. Valaminek a kezdete egyúttal valaminek a végét is jelenti. Jelen esetben lassan végéhez ér a Hallgatói Önkormányzat életének az utóbbi két évet felölelő periódusa, amely egyúttal azzal is jár, hogy egy fejezet számomra is lezárásra kerül. Záró beszámolómon apropóján elsődlegesen ennek az időszaknak az értékelésére teszek kísérletet.

Főleg az utóbbi időszak személyes konfliktusok folytán nem ingerszegény környezetében megfordult az én fejemben is, hogy idő előtt tegyem meg ezt a beszámolót, annál is inkább, mert sokszor keltette a sziszifuszi munka érzését az a feladathalmaz, amellyel újra és újra szemben találtuk magunkat, ám utólag nem bánom, hogy ez végül nem történt meg. Az igazi kérdés, amivel beszámolómban foglalkozni kellene, hogy erről a pontról visszatekintve mi az, amit a Hallgatói Önkormányzat az elmúlt két évből fel tud mutatni. Alapvetően eredményorientált embernek tartom magam, így ezen a ponton szükségszerűnek tartok egy számadást arról, hogy mit ért el a HÖK az elmúlt időszakban, mit vállalt és nem ért el, illetve mit kellett volna még feltétlen.

Mindkét elnöki pályázatomban kifejtettem azon határozott meggyőződésemet, hogy a hallgatói önkormányzatiság nem csupán egy érdekképviselési önszerveződés, hanem a demokratikus kultúra fenntartásának és terjesztésének egyik fő letéteményese. Azok, akik részt vállalnak az egyetemi közélet szervezéséből, nem csak szakmailag tudnak profitálni ebből, hanem demokratikus magatartásmintákat is elsajátítanak, hogyan kell vitázni, hogyan kell meghallgatni a sajátunktól eltérő nézőpontú véleményeket, mit jelent egyáltalán a képviselési demokrácia. Ezek sajnos nem evidenciák a mai magyar társadalomban. Ennek annál is inkább nagyobb a szerepe, mivel napjainkban tapasztalható egy erőteljes tendencia, mely szerint az emberek inkább elfordulnak a vitától és megelegednek egy önigazoló buborékkal, amiben létezhetnek. Ez súlyos társadalmi problémákat vetít előre. Kissé talán messziről és túldimenzionálva tekintek a Hallgatói Önkormányzat szerepére, de a lényegét tekintve, a hallgatói mozgalmat nem érzem annyira távolinak például a szakkollégiumi mozgalmától, aminek célja a Szakkollégiumi Charta szerint többek között a társadalmi problémákra érzékeny értelmiségi réteg nevelése. Ezzel fel is vázoltam az egyik frontot, ahol a HÖK-nek véleményem szerint mindenkor helyt kell állnia. Számos kezdeményezés volt az elmúlt két évben arra, hogy kissé közvetlenebbé tegyük az érdekérvényesítést. Két éve szerveződött egy hallgatói fórum a gólyatáborokról, azóta volt hallgatói fórum egyes tantervekről, a tanulmányi ösztöndíjról, de ezekkel nem sikerült nagy hallgatói tömegeket megszólítani.

Talán ennek okai között van a megfelelő hatékonyság hiánya, amivel terepet tudtunk volna adni ezeknek a fórumoknak, illetve az, hogy sokan szkeptikusan viszonyulnak a hallgatói érdekképviseléshez és alapjaiban kérdőjelezzik meg annak relevanciáját. Ezzel pedig már rá is térhetünk a másik fontos frontvonalhoz, ami a HÖK számára meghatározó. Nevezetesen a szűkebb értelemben vett hallgatói érdekképviseléshez. Mik történtek tisztségbe lépésem óta? Azóta túl vagyunk a dékán- és rektorválasztáson, a hallgatói közösség állást foglalhatott a BME GTK csatlakozásának lehetőségéről és a szombathelyi Savaria Egyetemi Központ integrációjáról.

Kevesen értesülhettek talán róla (a kommunikáció még igencsak fejlesztendő terület), de az oktatási kormányzat részéről felmerült egy, az egyetem első évébe beépülő, nulladik évfolyam jogszabályi bevezetésének lehetősége is, amely a középiskolai természettudományos ismeretek pótlását tűzte volna ki célul. Ez úgy fest, egy jó darabig nem fog megvalósulni, amihez kellett a TTK HÖK által, a tervezettel kapcsolatosan megfogalmazott és artikulált aggályok.

A Karon bevezetésre került a Honorációr Státusz, sajnos eredménnyel nem végződő egyeztetéseket folytattunk egy tutori rendszer bevezetéséről is, emellett jelenleg folyamatban van egy kari szintű demonstrátori program kidolgozása és az elsőéves hallgatók számára tankörök rendszerének kialakítása. Az érdekképviselőt már régóta béklyójában tartó OMHV nyilvánosság kérdésköre pedig már a Szenátus ülésén is szóba került. Sajnos az egyetem malmi lassan őrölnek, így ezen függő ügyek végére pontot tenni nem volt idő, de szerencsére a Hallgatói Önkormányzatot szervezeti folytonosság jellemzi – még ha személyi nem is – így reménykedhetünk benne, hogy a megkezdett munkának előbb-utóbb lesz gyümölcse. Számos új ösztöndíjtípust hoztunk létre az elmúlt két évben, azonban még mindig vannak olyan szegmensei a tanulmányoknak, ahol a támogatási rendszer nem eléggé kielégítő. Gondolok itt például a terepgyakorlatok támogatására. Viszont ez a kialakított ösztöndíjrendszer is alapos újragondolást igényel, hiszen hosszabb távon nem mindegyik támogatási forma tűnik fenntarthatónak.

Az érdekképviselőt terén a legjelentősebb fejlemény pedig a már pályázatomban is említett tantervi reformcsomag. Hosszasan tudnék értekezni arról, hogy az egyetemi közeg robosztussága és sajátosságai hogyan építenek üvegfalat még a minőséget célzó hallgatói kezdeményezések elé is, de a lényeg az, hogy a Hallgatói Önkormányzatnak ezekben az egyeztetésekben elemi célja azt elérni, hogy partnerként kezeljék az új tantervi programok kidolgozásakor. Ezen a téren biztos lehettünk volna sikeresebbek, de összességében minden potenciális változást véleményeztünk és ezek – ha nem is olyan radikális mértékben, mint fiatalos lendületünkől kifolyólag elvártuk volna – de pozitív változást hozhatnak a képzésekben. A biológia alapszak esetében végre megtörtént egy új képzési koncepció kidolgozása, amelyhez minden okunk adott nagy reményeket fűzni. Talán az elmúlt egy év legsajnálatosabb fejleménye, hogy a többi képzés esetén hasonló átvilágítást nem sikerült elérni mindenféle belső problémából adódóan.

Ezzel vissza is kanyarodunk a másik tényezőhöz, amit korábban említettem, nevezetesen a hatékonyság hiányához. A megfelelő belső mechanizmusok letisztázása nélkül rendkívül nehéz a képviselői munka hatékony koordinálása és ez meg is látszott a működésünk során. Mégis, ha valahol, akkor azt gondolom a belső építkezés területén tudtunk nagy előrelépést produkálni. A ködös múlt dogmái nem szabad, hogy meghatározzák a viharos jelent. Kétségtelenül elég viharos körülmények között, de a TTK HÖK elfogadta új Alapszabályát, amely reményeim szerint megteremti egy rugalmasabb és jobban működő Önkormányzat alapjait. Igyekezünk mindezt úgy tenni, hogy ne veszítsünk nyitottságunkból, ami – ahogy az talán kiolvasható korábbi szavaimból – az egyik legnagyobb érték a hallgatói önkormányzatiságban. Az idei ciklus másik talán sok vitát generáló ügye a gólyatáborok sorsa volt. A tanulmányi ügyeknél igyekeztem hangsúlyozni az időőröl- időre szükséges önvizsgálat jelentőségét, és hogy ne csak levegőbe beszéljek, a gólyatáborok kapcsán a Hallgatói Önkormányzat tett is ilyen lépéseket. Egy új koncepciót dolgoztunk ki a gólyatábori struktúrára. Ennek mozgatórugója a legmélyén talán az volt, hogy közelebb hozzuk kissé a Kar hallgatóit egymáshoz, hogy egy kari közösség jöhessen létre. Az idő majd megmutatja, mennyire állják meg helyüket elképzeléseink, mindenesetre figyelembe véve a kérdés jelentőségét, érdemesnek tartom jövőre ismét napirendre venni azt.

Ugyancsak a belső építkezéshez tartozik az ELTE TTK Hallgatói Alapítvány ügyeinek rendezése. 2015 májusában, amikor átvettem az Önkormányzat vezetését már bőven napirenden volt ez a kérdés. Az ELTE TTK Hallgatói Alapítvány egy civil szervezet, amelynek alapítói jogait a TTK HÖK Küldöttgyűlése gyakorolja. Mivel egy jogi személyről van szó, így az Alapítvány vezetésében és Alapító Okiratában bekövetkező változásokat az illetékes bíróság számára köteles az alapítói jogok gyakorlója bejelenteni. E téren a TTK HÖK 2014 óta összeszedett egy komolyabb elmaradást, amit az első ciklusban pótolni kellett. A helyzetet bonyolította, hogy időközben megváltozott a jogszabályi környezet: 2013-ban az Országgyűlés új Polgári Törvénykönyvet fogadott el, ami egyúttal a megfelelő szabályzatok átalakítását is igényelte. Ez egy igencsak vészterhes időszakot jelentett az Önkormányzat számára, amit személyes kapcsolatok is megsínylettek, ami nem biztos, hogy megérte. Végül 2016 augusztusára tudott rendeződni az ügy, amikor a Fővárosi Törvényszék minden általunk eszközölt módosítást elfogadott és megadta a szervezet számára a közhasznú státuszt.

Természetesen az a tevékenységi portfólió, ami jellemezte a HÖK-öt az elmúlt két évben, koránt sem merül ki ennyiben, de talán a legfontosabbakat sikerült kiemelni. A jövőre tekintve pedig: bőven lettek volna még megvalósítandó és megvalósítható feladatok. Bár jelmondatunk volt a tanterves egyeztetéseknél, hogy a képzésnek inkább „tanulás-”, mintsem „tanításcentrikusnak” kéne lennie az oktatásnak, de ezt nem is lehet elégszer hangsúlyozni. Ennek szellemében remélem, hogy eredménnyel tudnak záródni a napirenden lévő képzésekkel kapcsolatos egyeztetések. A HÖK számára létkérdés kitalálni valamit a különböző testületekbe delegált hallgatók felkészítésére és a belső kommunikáció hatékonyságának növelésére. Erre volt kezdeményezés, de végül ez a projekt sem futott ki. Egy korábbi ösztöndíjtípus megszűnése után bevett eljárás lett az ELTE Iskolaszövetkezetén keresztül alkalmazni hallgatókat különböző rendezvényeken. Ez önmagában jogszerű és szabályos eljárás, azonban a kifizetések rendkívül átláthatatlanok. Ezt a területet sokkal átláthatóbbá kell tenni, hogy a visszaélések lehetősége minimálisra redukálódjon.

Talán ez a terület az, amiben a TTK HÖK erős: ötletekből és víziókból sosem volt hiány, úgyhogy elég őszintén bízom benne, hogy az új képviselők és tisztségviselők minél többet sikerrel megvalósítanak majd azokból a célokból, amiket kitűznek.

Egy történet számomra akkor igazán jó, ha az ember profitál belőle. Nekem rengeteget tanulságot sikerült leszűrni az elmúlt két évből, de ezek közül talán csak egyet emelnék ki. Bár habitustól függhet, hogy mennyire, de ezen a terepen sikeres csak az lesz, akit egy hasonlóan motivált és felkészült csapat vesz körül. Így beszámolóim végszavához érve nincs más dolgom, mint megköszönni mindazoknak a közös munkát, akik részei voltak a TTK HÖK elmúlt néhány évének.

Hoksz Zsolt
Elnök
ELTE TTK HÖK